

**ESPOO
ESBO**

*Monikulttuurisia
neuvottelukunta*

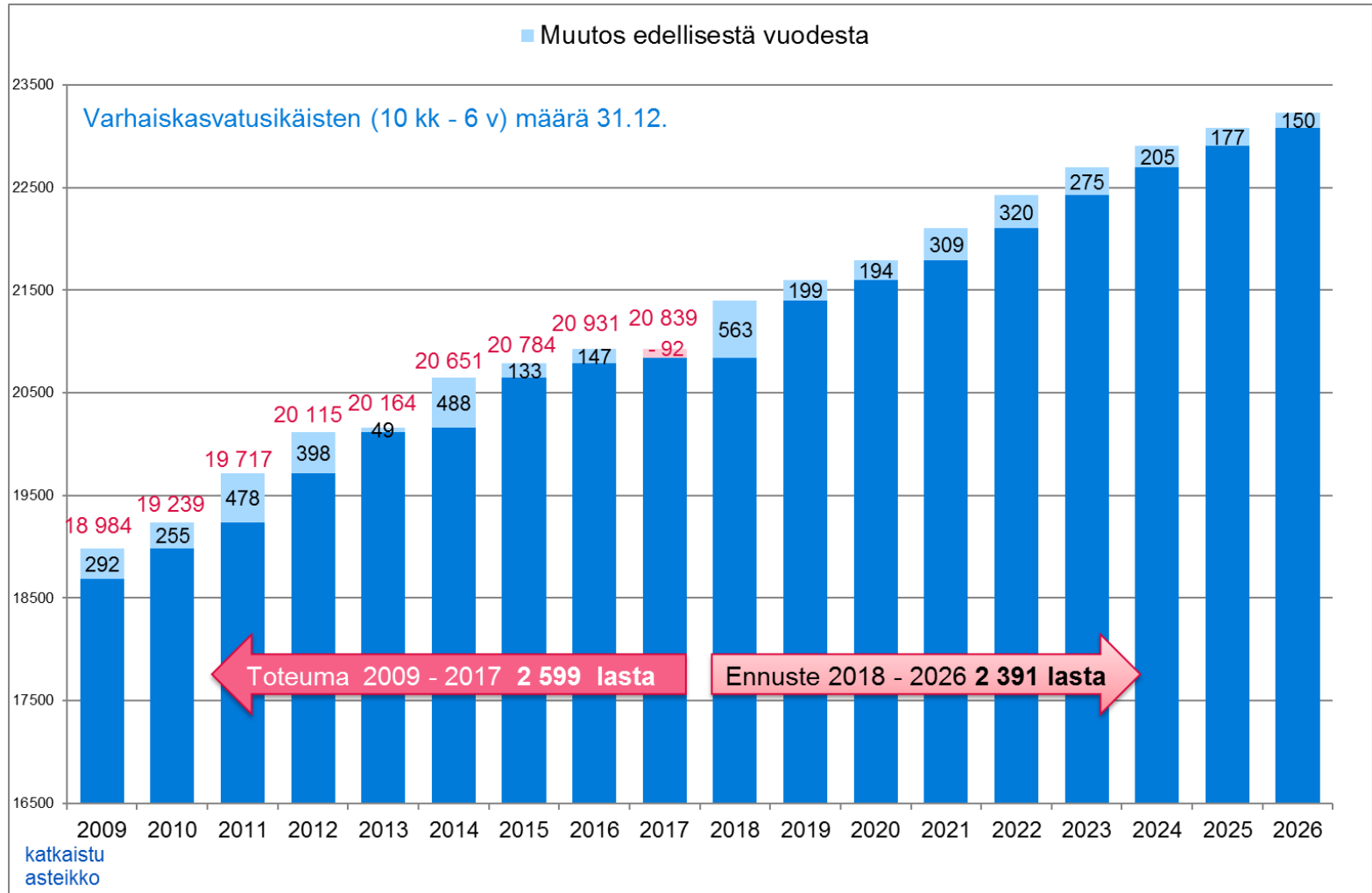
13.9.2018

ESPOO
ESBO

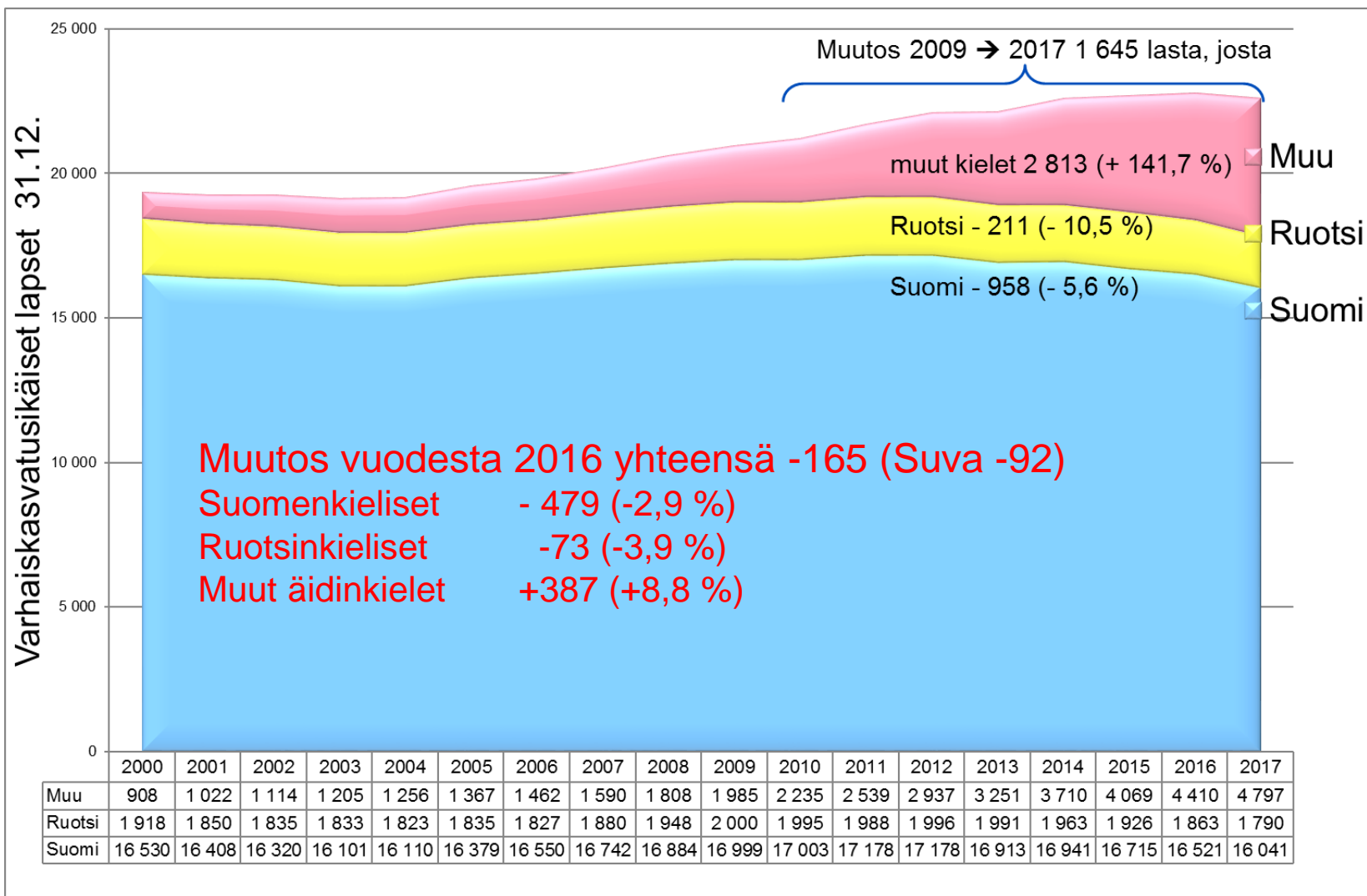
Suomen- ja vieraskielisen varhaiskasvatusikäisen väestön määrä kasvaa

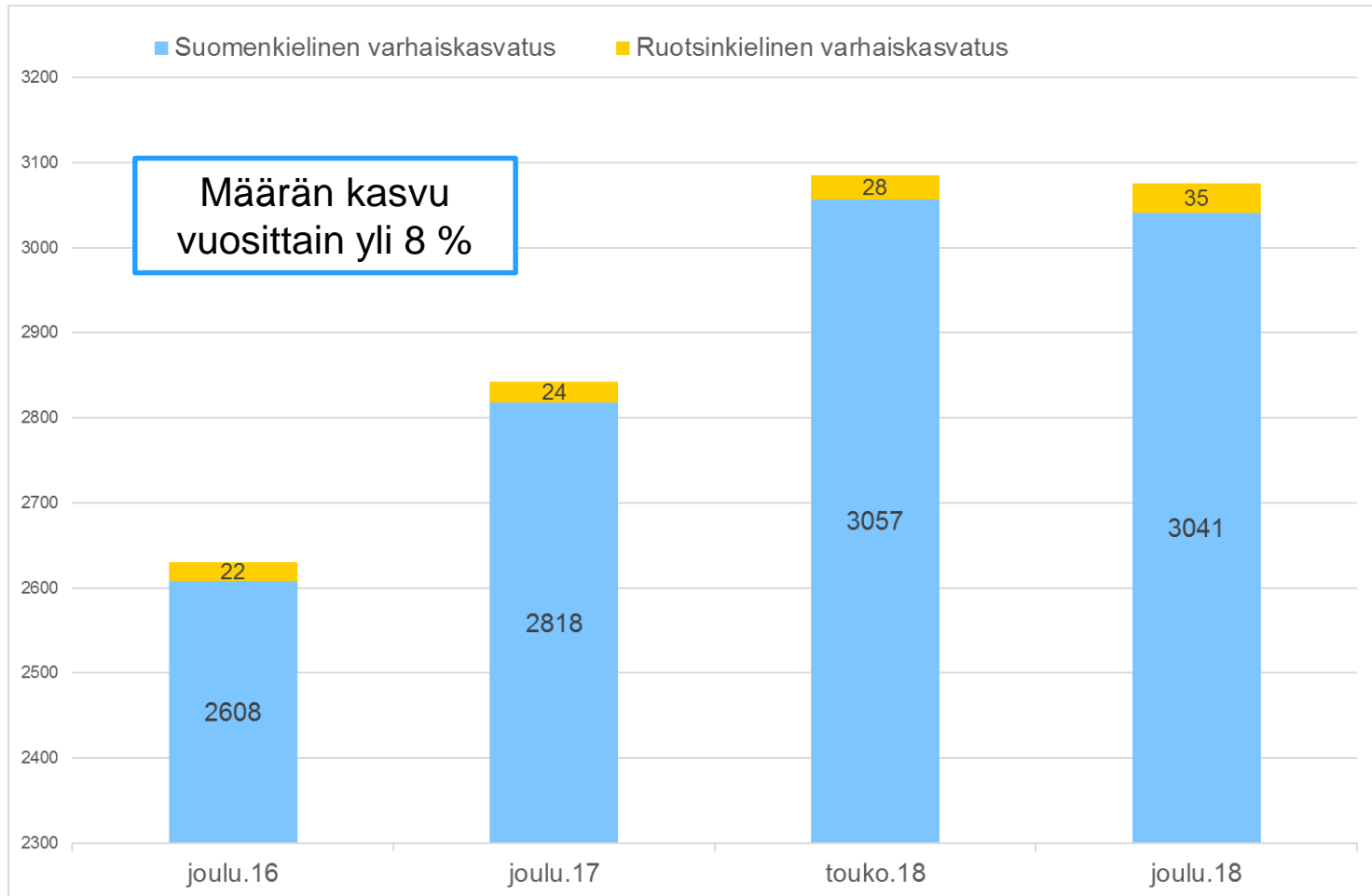

ESPOO
ESBO

Varhaiskasvatusikäinen väestö vuosina 2000 – 2017 (virallinen väestötieto 31.12.)

Vieraskielisiä lapsia suomen- ja ruotsinkielisessä varhaiskasvatuksessa 2016 - 2018

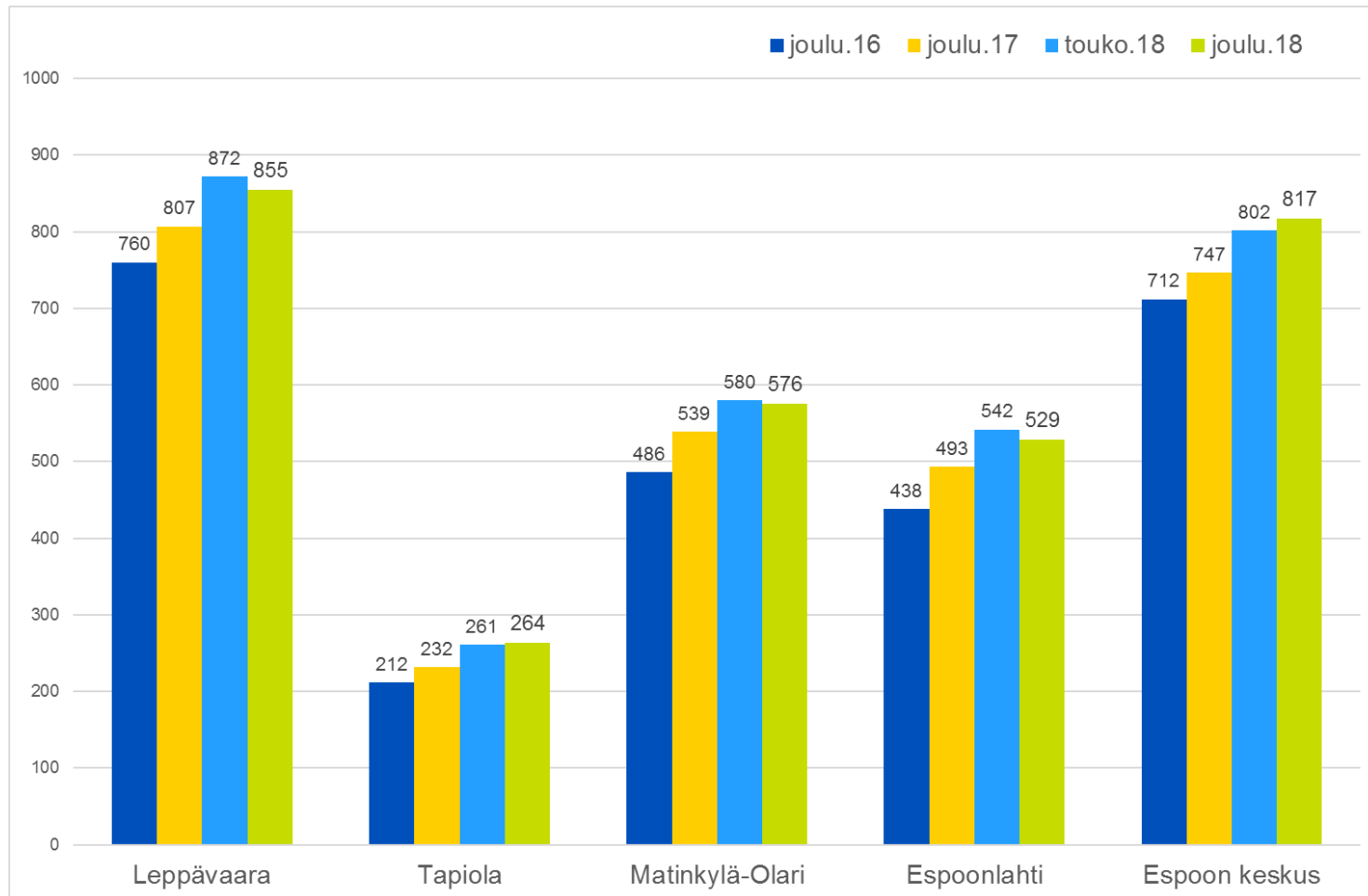
ESPOO
ESBO

Puhutuimmat kielet

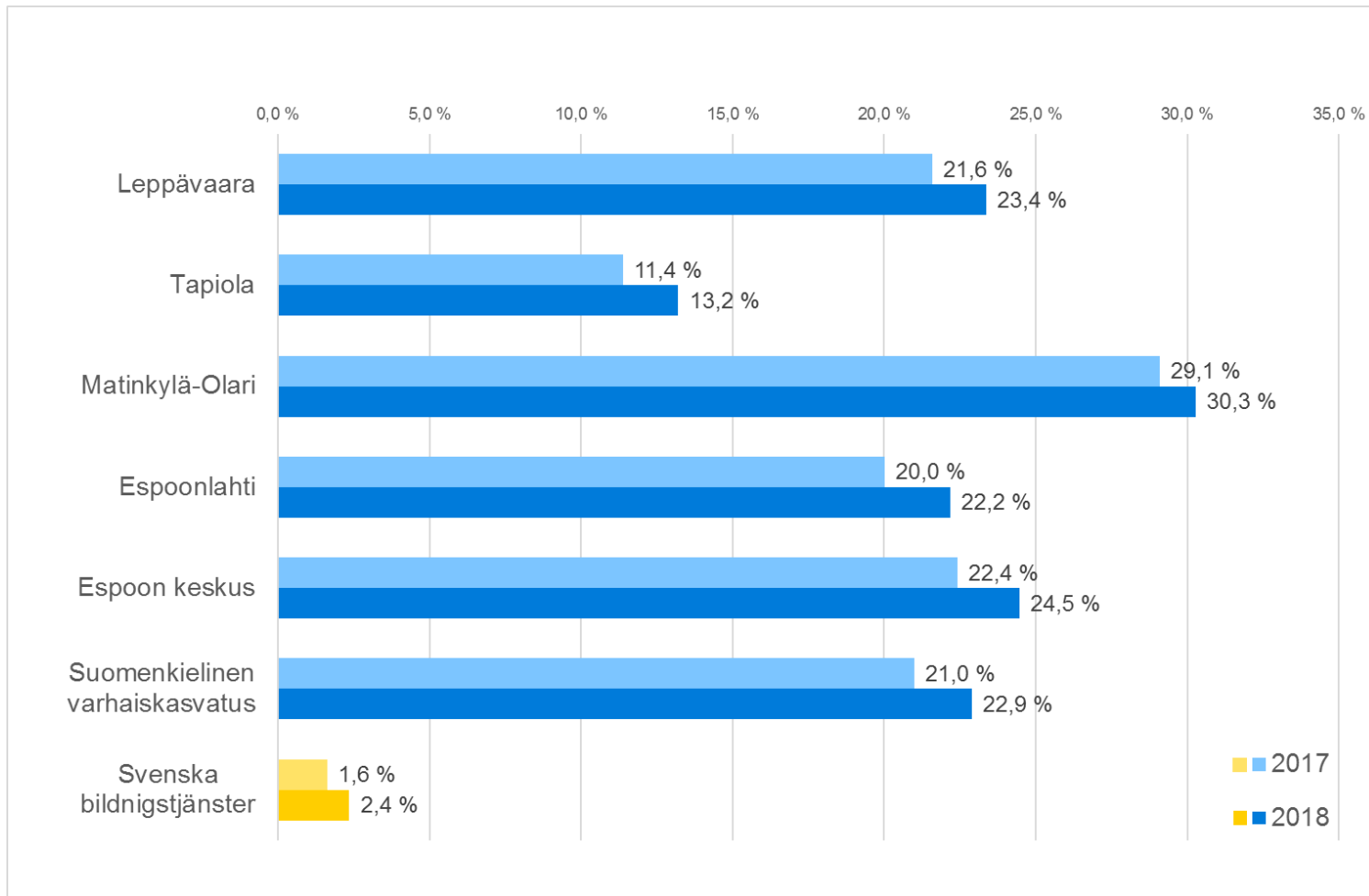
venäjä	368
arabia	289
viro	281
somali	274
englanti	184
albania	158
kiina	149
kurdi	133

Miten asuinalueiden segregatio näkyvät varhaiskasvatuksessa?

Vieraskielisiä lapsia varhaiskasvatuksessa 2016 – 2018 palvelualueittain

Vieraskielisten lasten osuus varhaiskasvatuksessa olevista lapsista joulukuu 2017 ja 2018

Alue:	Väestö:	Vieraskieliset:	% osuus:	Esimerkkejä päiväkotien %
Suvela	12501	4681	37	Suvela 51%
Suurpelto	3539	1027	29	Opinmäki 36%
Perkkaa	3810	1093	29	Perkkaanpuisto 48%
Kirkkojärvi	3954	1093	28	Kirkkojärvi 54%
Matinmetsä	4749	1276	27	Matinkylä 49%
Tiistilä	5509	1429	26	Tiistilänraitti 47%
Nuijala	6920	1612	23	Lansantie 50%
Pohjois-Leppävaara	6576	1518	23	Kyyhkyspuisto 37%

ESPOO
ESBO

OECD:n raportti ”Selvitys Suomen kotouttamispolitiikan onnistumisesta”

- maahanmuuttajaäitien kotiin jäänti haittaa myös heidän lastensa integroitumista suomalaiseen yhteiskuntaan.
- kotona hoidetut lapset pääsevät mukaan varhaiskasvatukseen myöhemmin, eivät opi varhaisessa vaiheessa suomen kieltä eivätkä näin ollen menesty koulussa yhtä hyvin kuin ikätoverinsa
- matematiikassa maahanmuuttajien lapset ovat OECD:n mukaan lähes kaksi vuotta jäljessä verrattuna suomalaisten vanhempien lapsiin
- lasten kieli- ja oppimisvaikeudet pitäisi yrittää tunnistaa ja pyrkiä ratkaisemaan jo varhaisessa vaiheessa, jotta ongelmat eivät pääsisi pahenemaan
- 3–4-vuotiaiden maahanmuuttajalasten osallistumista varhaiskasvatukseen pitäisi lisätä
- OECD kehottaa Suomea pohtimaan uudestaan kotihoidon tuen synnyttämää taloudellista kannustinta

ESPOOC
ESBO

Suomenkielisen varhaiskasvatuksen tulokorttitavoitteet

- Eri kieli- ja kulttuuriryhmien lasten varhaiskasvatukseen osallistumisaste kasvaa
- Valmistavaa opetusta tarvitsevien esiopetusikäisten perusopetukseen valmistavaan opetukseen osallistuvien lasten määrä kasvaa
- Eri kieli- ja kulttuuriryhmien lasten suomen kielen osaaminen on parantunut

ESPOO
ESBO

Toimenpiteitä ja kehittämishankkeita

ESPOO
ESBO

Varhaiskasvatuksen kieli- ja kulttuuriopettaja I. kieku

1.8.2018 alusta Espoossa työskentelee 36 varhaiskasvatuksen kieli- ja kulttuuriopettajaa, sekä 64 laaja-alaista varhaiskasvatuksen erityisopettajaa, joita ei lasketa lasten ja henkilöstön väliseen suhdelukuun

- Varhaiskasvatuksen kieli- ja kulttuuriopettajat toteuttavat ja kehittävät kieli- ja kulttuuritietoista varhaiskasvatusta ja esiopetusta yhdessä henkilökunnan kanssa.
- Lapset saavat tarvitsemansa kieli- ja kulttuuritietoisen varhaiskasvatuksen omassa lähipäiväkodissa arjen pedagogisessa toiminnassa ja heidän erityistarpeet on huomioitu toiminnan suunnittelussa ja toteuttamisessa.

ESPOO
ESBO

Avoin varhaiskasvatus ja perhetyö Suomi tutuksi- ja Yhdessä-ryhmät

- Ryhmät toteutetaan Perkkään asukaspuistossa ja Suviniityn avoimessa päiväkodissa yhteistyössä perhetyön kanssa.
- Tavoitteena saada maahanmuuttajataustaisia perheitä osallistumaan avoimen varhaiskasvatuksen toimintaan järjestämällä kotoutumista ja verkostoitumista tukevaa toimintaa, joka tukee lapsen kehitystä vieraassa kieli- ja kulttuuriympäristössä.
- Mukana erilaisia toimijoita: Kulttuuriohjaajat, kirjasto, aikuisten sosiaalityö, kela, suun terveydenhuolto, perhetyö, Kaupungin museo, Martat, avoin varhaiskasvatus

ESPOO
ESBO

Edetään Espoossa /kotimentoritoiminta

- ”Edetään Espoossa” on Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittama hanke, jonka yhtenä kohteena on yhdessä Suomen vanhempainliiton kanssa toteutettava Kotimentorihanke Suvelan, Hösmärin, Hösmäripuiston, Kiltakallion ja Kirstin päiväkodeissa
- Kyseessä on vuorovaikutusohjelma maahanmuuttajataustaisille perheille, jonka tarkoituksena on:
 - Herättää maahanmuuttajavanhempien uteliaisuus ja kiinnostus lastensa varhaiskasvatusta ja esiopetusta kohtaan.
 - Vahvistaa vanhempien käytännön taitoja lapsensa varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen tukemisessa.
 - Lisätä tietoisuutta varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen tarkoituksesta ja sisällöstä.
 - Lisätä tietoisuutta varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja lasten kuntoutuspalvelujen tarkoituksesta, terminologiasta ja käytänteistä.

ESPOO
ESBO

Edetään Espoossa / kulttuuriohjaajat

- **Kulttuuriohjaaja** toimii suomalaisten työntekijöiden ja maahanmuuttajaperheiden parissa parantaen eri osapuolten yhteistyön mahdollisuuksia. Toiminnassa yhdistyvät kielen tulkkaus, kulttuurinen ymmärtäminen, emotionaalinen tuki ja palveluohjaus.
- **Kulttuuriohjaajaa voi hyödyntää esimerkiksi**
 - Jos aiheeksi nousevat kulttuurilliset, kasvatukselliset ja/tai uskonnolliset erot tai jos näitä halutaan avata eri osapuolille
 - Perheen lapsen/lasten aloittaessa koulussa tai päiväkodissa
 - Varhaiskasvatussuunnitelmaa tai muita suunnitelmia tehtäessä
 - Vanhempainilloissa (tarpeen vaatiessa)
- Kielinä: farsi/dari/kurdi, arabia ja somali

ESPOO
ESBO

Mami -hanke

- Yhteistyöhanke Suomen mielenterveysseuran kanssa, jonka rahoittaa Opetus- ja kulttuuriministeriö
- Hankkeessa luodaan yhdessä toimijoiden kanssa helposti käyttöönotettava tukimateriaali mielenterveystaitojen vahvistamiseen maahanmuuttajalapsille.
- Hankkeessa kehitetään yhteistyössä pilottitoimijoiden kanssa koulutusmalli:
 - mielenterveystaitojen opettamiseen maahanmuuttajataustaisille lapsille
 - yhteistyön rakentamiseen maahanmuuttajataustaisten kotien kanssa
 - varhaiskasvatuksen ammattilaisen hyvinvoinnin ylläpitämiseen

Toimenpiteitä osallistumisasteen nostamiseksi

ESPOO
ESBO

Monitoimijaiset vanhempainillat

- Sivistystoimi ja sosiaalitoimi järjestävät yhteensä 4 vanhempainiltaa jokaisella Espoon palvelualueella, joissa varhaiskasvatus on mukana yhtenä toimijana
- Iltoihin kutsutaan esi- ja perusopetusikäisten maahanmuuttajataustaisten lasten vanhemmat
- Ilta alkaa oman äidinkielen opettajan osuudella, jonka jälkeen vanhemmat kiertävät eri toimijoiden pisteillä
 - 1) perhe- ja sosiaalipalvelut (perhetyö, perheneuvola)
 - 2) vapaa-aika ja harrastaminen (nuoriso-, liikunta- ja kulttuuritoimi)
 - 3) kuraattori-, psykologi- ja terveydenhoitajan palvelut
 - 4) suun terveydenhuolto (mahdollisuus ajanvaraukseen)
 - 5) kieli- ja kulttuuriryhmien vastuualue
 - 6) Varhaiskasvatuksen palvelut
- Tavoitteena lisätä huoltajien ymmärrystä oppimisen ja hyvinvoinnin tuesta sekä lisätä osallisuutta ja aktiivisuutta suomalaisessa palvelujärjestelmässä
- Varhaiskasvatuksen pisteellä palveluohjaus jalkautuu ja hakemuksen voi tehdä paikanpäällä

ESPOO
ESBO

Palveluohjaajien jalkautuminen

- kauppakeskukset, kirjastot, neuvolat yms

Nettisivujen kehittäminen

- englanninkieliset sivut päivitetty

Sisaruslisäperusteiden muuttaminen valmistelussa

5-vuotiaiden maksuttoman varhaiskasvatuksen kokeilu
Espoossa valmistellaan vuoden 2019 talousarvioon, jolloin
se voitaisiin käynnistää 1.8.2019.